

Sygn. akt III C 1474/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie III Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR del. Ewa Suchecka- Bartnik
Protokolant:	Stażysta Klaudia Popiołek

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2018 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa M. K. (1)

przeciwko (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

1. Oddała powództwo;
2. Zasądza od powoda M. K. (1) na rzecz pozwanego (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 14436 (czternaście tysięcy czterysta trzydzieści sześć) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt III C 1474/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18 października 2017 roku (według daty stempla pocztowego) powód M. K. (1) wniósł o zasądzenie od strony pozwanej (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. (dalej również jako (...) S.A.) na rzecz M. K. (1) kwoty 2.564.084,89 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty oraz kwotę 1.132.521,84 franków szwajcarskich (dalej również jako CHF) wraz z ustawowymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty. Powód wniósł także o zasądzenie od pozwanego banku na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Powód domaga się zasądzenia wskazanych w petitum pozwu kwot tytułem rat kapitałowo – odsetkowych oraz pozostałych kosztów kredytu hipotecznego za okresu od dnia 01 kwietnia 2008 roku do dnia 21 lutego 2017 roku z powodu nieważności umowy kredytu. Zarzut nieważności umowy kredytu powód sformułował na podstawie art. 58 § 1 kodeksu cywilnego (dalej jako k.c.) w związku z art. 69 ust. 1 i 2 pkt 2 i 5 prawa bankowego oraz w związku z art. 353¹ k.c. oraz art. 358 § 2 i 5 k.c. Podstawę prawną roszczenia o zasądzenie stanowi art. 410 § 1 i 2 k.c. w związku z art. 405 k.c.

W treści pozwu powód zgłosił także roszczenie ewentualne o zasądzenie od pozwanego kwoty stanowiącej różnicę pomiędzy kwotą oddanych do dyspozycji powodowi środków pieniężnych w złotych polskich a kwotą wskazaną w umowie jako kwota kredytu we frankach szwajcarskich obliczona według kursu Banku a kwotą jaka powinna być oddana do dyspozycji powodowi w złotych polskich przy zastosowaniu kursu

średniego NBP oraz kwotą zapłaconych przez powoda rat kapitałowo – odsetkowych od kredytu ustalonych według kursu Banku a kwotą, która przysługiwała pozwanemu przy zastosowaniu kursu średniego NBP.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że powód był stroną umowy kredytu hipotecznego nr (...) (...), którą zawarł z pozwanym Bankiem. Wartość udzielonego kredytu wynosi 1.641.287,50 CHF. Kredyt został wypłacony w walucie polskiej (dalej również jako PLN), przy zastosowaniu kursu kupna dewiz obowiązującego u pozwanego w dniu realizacji zlecenia płatniczego. Według powoda przedmiotowa umowa była umową kredytu złotych polskich. Wskazana w umowie wartość kredytu w walucie CHF stanowiła wyłącznie klauzulę waloryzacyjną, miernik wartości. Z powyższych twierdzeń powód wywiódł, że w treści stosunku prawnego określono kwoty kredytu, jaka miała zostać postawiona powodowi do dyspozycji w walucie, w jakiej kredyt został udzielony, tj. w złotych polskich. W związku z powyższym naruszona została treść art. 69 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 prawa bankowego.

Ponadto, zastrzeżenie waloryzacji kredytu w niedookreślony w umowie sposób (tj. dowolne kształtowanie wysokości kursy wedle jakiego były obliczane raty spłaty), prowadzi do rażącego naruszenia ekwiwalentności świadczeń stron, co sprzeciwia się naturze stosunku prawnego wiążącego strony oraz zasadom współzycia społecznego (art. 353¹ k.c.).

Klauzula waloryzacyjna określona w przedmiotowej umowie kredytu hipotecznego nie jest tożsama z waloryzacją, o której stanowi art. 358¹ § 2 k.c. z uwagi na inny cel jej wprowadzenia. Klauzula obowiązująca na gruncie umowy kredytu obciąża kredytobiorcę ryzykiem walutowym oraz uprawnia pozwanego do dowolnego kształtowania kursu waluty według tabeli kursów jednostronnie ustalonej przez pozwanego. Powód podniósł, że postanowienia zawarte w umowie kredytu hipotecznego ustanowiły niedopuszczalną nierówność stron stosunku prawnego.

W ocenie powoda powołane powyżej okoliczności uzasadniają uznanie umowy za nieważną. Na wypadek jednak, gdyby Sąd nie podzielił stanowiska powoda, wskazał on, że przedmiotowa umowa o kredyt hipoteczny zawiera postanowienia abuzywne, które powoda nie wiążą. Powód wskazał, że charakter postanowień niedozwolonych w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. mają zapisy zawarte w: § 2 (część szczególna) oraz § 4 ust. 1 pkt 2 oraz § 4 ust. 2 (część ogólna), § 22 ust. 2 pkt 1 (część ogólna). Postanowienia te nie wiążą powoda, który zawierając umowę miał status konsumenta, albowiem nie zostały z nim uzgodnione indywidualnie przez pozwanego. Postanowienia te zawarte były we wzorze umowy kredytu a powód nie miał możliwości ich negocjowania. Powód wskazał, że nie ma doświadczenia na rynku finansowym. Nie znał także zasad ustalania kursów walut stanowiących podstawę dokonywanych przez pozwanego Bank rozliczeń.

W stosunku do twierdzenia o posiadaniu statusu konsumenta powód wskazał, że zawarł umowę kredytu jako podmiot indywidualny, w celu niezwiązanym bezpośrednio z działalnością gospodarczą. Kredyt był przeznaczony na zakup nieruchomości przeznaczonej na wynajem, nie zaś na prowadzenie w tejże nieruchomości działalności gospodarczej przez powoda.

Powód wskazał, że po wyłączeniu z przedmiotowej umowy kredytu klauzul abuzywnych będzie ona niemożliwa do wykonania i jako taka powinna zostać uznana za nieważną /pозew, k. 2 – 18/.

W odpowiedzi na pozew pozwany Bank wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego wedle norm przepisanych. Pozwany zakwestionował roszczenie co do zasady a z ostrożności procesowej także co do wysokości.

Pozwany zaprzeczył twierdzeniu powoda, że zawarł umowę kredytu hipotecznego jako konsument, bez bezpośredniego związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, pomimo że w umowie brak adnotacji o prowadzonej przez powoda działalności gospodarczej.

Kredyt został udzielony na sfinansowanie zakupu dwóch nieruchomości:

- położonej w G. przy ul. (...) w stosunku do której zawarta została umowa przedwstępna sprzedaży między państwem M. a M. K. (1) (powód) działającym w imieniu (...)sp.j.; kredytowana nieruchomość była zabudowana pawilonami handlowymi, co przesądzało o niemożności jej wykorzystania w celach prywatnych; w nieruchomości tej mieści się aktualnie salon samochodowy prowadzony przez spółkę (...) sp. z o.o. Skrót (...) używany jest w spółkach należących do powoda i jego rodziny. W spółce (...) sp. z o.o. udziały ma J. K. (1) (syn powoda);
- nieruchomości przy ul. (...) w G., zabudowanej budynkami magazynowo – biurowymi.

Ponadto, pozwany wskazał, że w sprawie spornej umowy kredytowej kontaktowali się z pozwanym pracownicy spółki (...) sp.j. – np. T. Z. „asystentka właściciela”.

Pozwany wskazał, że powód dwukrotnie uznał swój dług wobec Banku co do zasady i co do wysokości. W dniu 18 marca 2014 roku powód zawarł z pozwanym ugodę w której powód uznał w całości zadłużenie wobec Banku w wysokości 1.284.287,91 CHF. W dniu 14 marca 2016 roku powód zawarł z pozwanym Bankiem kolejną ugodę, w której uznał swój dług w wysokości 1.214.725,79 CHF. Powyższe oznacza, że powód uznał dług co do wysokości. Okoliczność spłaty przez powoda rat zadłużenia od marca 2014 roku oznacza, że uznał dług także co do zasady.

Ponadto, pozwany podniósł, że powód nie może domagać się zwrotu kwoty 1.132.521,84 CHF, którą zapłacił tytułem spełnienia roszczenia niewymagalnego. Ugoda z dnia 14 marca 2016 roku przewidywała spłatę zadłużenia w 252 ratach, tymczasem powód spłacił zadłużenie jednorazowo w dniu 21 lutego 2017 roku, w walucie CHF, bez zastosowania kursów Banku, które zakwestionował w pozwie.

Pozwany wskazał także, że w dniu 20 sierpnia 2010 roku zwrócił powodowi kwotę 31.468,35 zł po korekcie zapadalnych rat odsetkowych. W tej części roszczenia, powód dochodzi zwrotu tego, co zostało wcześniej zwrócone.

Pozwany ocenił, że roszczenie ewentualne powoda nie zostało w żaden sposób udowodnione /odpowieź na pozew, k. 77 do 90/.

W toku postępowania strony wnosily jak dotychczas. Wskazać jedynie należy, że podczas rozprawy poprzedzającej bezpośrednio wydanie wyroku w sprawie strona pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczenia wskazując, że powód zawarł umowę o kredyt w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, zatem termin przedawnienia roszczenia wynosi 3 lata. Dodatkowo, wskazano, że spłata rat następowała przez potrącenie z rachunku a potrącenia nie można uznać za świadczenie.

Strona pozwana złożyła załącznik do protokołu rozprawy z dnia 12 grudnia 2018 roku, w którym podsumowała stanowisko zajmowane uprzednio w sprawie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. K. (2) (zwany dalej również powodem) jest przedsiębiorcą –od 1 kwietnia 1991 roku prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą (...) M. K. (1), której prowadzenie w dniu 1 kwietnia 2017 roku zawiesił.. Nadto w okresie od 21 maja 2001 roku do 02 listopada 2016 roku prowadził działalność w formie spółki jawnej pod firmą (...) Spółka Jawna- poprzednia firma tej spółki brzmiała (...) spółka jawna.

/dowód: wydruk z (...) – 109, wydruk z portalu KRS, akt notarialny w którym wskazano nr KRS k. 111-113/.

W dniu 04 września 2007 roku pomiędzy B. M. (1) i W. M. działającymi w imieniu własnym i w imieniu I. M. oraz B. M. (2) a M. K. (1) działającym w imieniu (...) (...) Spółka Jawna z siedzibą w G. przy Alei (...) zawarta została umowa przedwstępna sprzedaży nieruchomości:

- położonej w G. przy ulicy (...), stanowiącej działkę nr (...) zabudowaną halą produkcyjną, budynkiem biurowo – magazynowym i pawilonem pomocniczym, dla której prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) przez Sąd Rejonowy w Gdyni,
- położonej w G. przy ulicy (...), stanowiącej działkę nr (...), zabudowaną dwoma pawilonami handlowymi, dla której prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) przez Sąd Rejonowy w Gdyni.

M. K. (1) w imieniu (...) (...) Spółki Jawnej z siedzibą w G. zobowiązał się kupić za ustaloną cenę powyższe nieruchomości w oznaczonym w umowie terminie (§ 3 umowy). M. K. (1) w imieniu własnym oświadczył, że nadal jest współnikiem uprawnionym do reprezentacji Spółki (§ 1 umowy). M. K. (1) w imieniu (...) (...) Spółki Jawnej z siedzibą w G. zobowiązał się przedłożyć do umowy przyrzeczonej zawartą umowę kredytową, z której będzie wynikało, że bank udzielił Spółce kredytu na nabycie nieruchomości będących przedmiotem umowy (§ 7 pkt 2 umowy).

/dowód: umowa przedwstępna sprzedaży, akt notarialny, Repertorium A nr (...), k. 111 – 113, wydruk operatu szacunkowego, k. 128 - 132/.

M. K. (1) złożył w (...) S.A. dniu 30 stycznia 2008 roku wniosek o udzielenie kredytu mieszkaniowego (...) w wysokości czterech milionów złotych celem sfinansowania inwestycji- nabycia działki przy ul. (...) w G.- księgi wieczyste: Kw (...) i Kw (...). Wskazując, iż prowadzi działalność gospodarczą zawnioskował o to, by walutą kredytu był frank szwajcarski. Wypełnił on załącznik do wniosku o udzielenie kredytu mieszkaniowego (...) wskazując dane wnioskodawcy: (...) Spółka Jawna z siedzibą w G.. Wskazał, że prowadzi działalność gospodarczą od 1992 roku polegającą m.in. na (...). M. K. (1) podał, że ma zamiar zająć się wynajmem nieruchomości. Przychody z wynajmu lokali użytkowych powód oszacował na (...) netto.

Z umowy spółki jawnej zawartej pomiędzy J. K. (2) oraz M. K. (1) w dniu 27 marca 2001 roku, która prowadzona była pod firmą „(...) (...) spółka jawna” (skrót „(...) K. sp. j.”) wynikało, że przedmiotem działalności spółki jest m.in. wynajem nieruchomości na własny rachunek oraz zarządzanie nieruchomościami niemieszkalnymi.

/dowód: wniosek kredytowy z załącznikami, k. 139 – 148, umowa spółki jawnej, k. 149 – 150, oświadczenie, k. 151, zaświadczenie k. 152/

M. K. (1) oświadczył w dniu 30 stycznia 2008 roku, że nie skorzystał z przedstawionej mu w pierwszej kolejności przez (...) S.A. oferty w walucie polskiej i dokonał wyboru oferty w walucie wymiennej, mając pełną świadomość ryzyka związanego z kredytami zaciąganymi w walucie wymiennej, tj.:

- a. w przypadku wzrostu kursów walut podwyższeniu ulega zarówno rata spłaty kredytu jak i kwota zadłużenia, wyrażone w walucie polskiej,
- b. w przypadku wypłaty kredytu w walucie polskiej kredyt jest wypłacany po kursie kupna dla dewiz,
- c. w przypadku spłaty kredytu w walucie polskiej kredyt jest spłacany po kursie sprzedaży dla dewiz.

Powód oświadczył, że został poinformowany o ryzyku zmiany stóp procentowych polegającym na to, że w przypadku wzrostu stawki referencyjnej podwyższeniu ulega oprocentowanie kredytu, które spowoduje wzrost raty spłaty. Powód oświadczył także,

że został poinformowany, że w przypadku wypłaty kredytu udzielonego w walucie wymienialnej w rozliczeniach między klientami a (...) S.A. w obrocie dewizowym stosuje się ustalone przez (...) S.A. kursy walut obcych w złotych (kursy walut zamieszczone są w Tabeli kursów (...) S.A. Powód oświadczył, że poniesie ryzyko zmiany kursów walutowych oraz zmiany stóp procentowych.

/dowód: oświadczenie wnioskodawcy, k. 148/

M. K. (1) posiadał w dacie złożenia wniosku kredytowego do (...) S.A. i zawarcia umowy kredytu z 11 lutego 2008 roku zobowiązanie z tytułu umowy kredytu hipotecznego w CHF zawartej w 2007 roku z (...) Bank oraz zobowiązanie z tytułu umowy kredytu złotówkowego zawartej w 2005 roku z (...) Bank S.A.

/dowód: informacja dla klienta (...) Bank, k. 153, opinia (...) z 13.02.2008 r., k. 154, wniosek kredytowy k. 146/

W dniu 11 lutego 2008 roku pomiędzy pozwanym Bankiem a M. K. (1) (jako kredytobiorcą) została zawarta umowa kredytu Kredyt mieszkaniowy (...)nr (...) (...). Umowa składa się z części szczegółowej (dalej również jako CSU) oraz części ogólnej dalej również jako COU), które w sposób łączny określają strony umowy, jej przedmiot oraz prawa i obowiązki stron.

Bank udzielił powodowi kredytu w wysokości 1.641.287,50 CHF z przeznaczeniem na nabycie przeznaczonych na wynajem budynków użytkowych położonych w G.

przy ulicy (...), dla której Sąd Rejonowy w Gdyni prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz przy ulicy (...), dla której Sąd Rejonowy w Gdyni prowadzi księgę wieczystą nr (...) (§ 2 ust. 1 CSU, § 2 ust. 2 pkt 11 CSU w zw. z § 2 ust.

3 CSU).Kredyt został udzielony na 240 miesięcy, tj. do dnia 01 lutego 2028 roku (§ 2 ust.

4 CSU).

Stawka referencyjna w dniu sporządzenia umowy wynosiła 2,71833 p.p. (§ 2 ust. 5 CSU). Stała marża (...) S.A. wynosi 2,7 p.p. (§ 2 ust. 6 CSU. Podwyższenie marży (...) S.A. do dnia przedłożenia w (...) S.A. dokumentu potwierdzającego dokonanie prawomocnego wpisu hipoteki wynosiło 0,9 p.p. (§ 2 ust. 7 CSU). W dniu sporządzenia umowy oprocentowanie pożyczki w stosunku rocznym wynosiło 5,42 p.p. (§ 2 ust. 8 CSU). Rzeczywista roczna stopa procentowa wynosiła 27 p.p. (§ 2 ust. 11 CSU).

Szacunkowy całkowity koszt pożyczki w dniu sporządzenia umowy wynosił 1.780.135,81 CHF (§ 3 ust. 1 CSU). Prowizja za udzielenie kredytu wynosiła 1 % kredytu,

tj. 16.412,88 CHF (§ 3 ust. 1 pkt 2 CSU). Szacunkowy koszt, który kredytobiorca miał ponieść z tytułu odsetek oznaczono w wysokości 748.619,48 CHF (§ 3 ust. 1 pkt 3 CSU).

Ustanowiono następujące docelowe zabezpieczenia spłaty kredytu (§ 4 ust. 1 – 3 CSU):

- hipoteka zwykła łączna na nieruchomości będącej własnością M. K. (1) położonej w G. przy ul. (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) przez Sąd Rejonowy w Gdyni w wysokości 1.641.287,50 CHF oraz hipoteka zwykła łączna na nieruchomości będącej własnością M. K. (1) położonej w G. przy ul. (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) przez Sąd Rejonowy w Gdyni w wysokości 1.641.287,50 CHF,
- hipoteka kaucyjna łączna na wyżej wymienionych nieruchomościach w wysokości 443.147,62 CHF ,
- przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych, potwierdzony przez ubezpieczyciela, przy czym suma ubezpieczenia nie może być niższa niż wartość aktualnego zadłużenia z tytułu umowy kredytu udzielonego przez (...) S.A.,
- weksel własny in blanco z klauzulą bez protestu wraz z deklaracją wekslową,

Innymi zabezpieczeniami docelowymi miały być (§ 4 ust. 4 CSU):

- oświadczenie o poddaniu się egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego (do weksła),
- oświadczenie o poddaniu się egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego,
- cesja praw na rzecz (...) SA z umów najmu nieruchomości stanowiących przedmiot kredytu w terminie 14 dni od podpisania umowy kredytowej.

Wypłata pożyczki miała nastąpić jednorazowo w dniu 15 marca 2008 roku, w formie bezgotówkowej, na rachunek bankowy zbywcy nieruchomości/prawa (§ 6 ust. 1 – 3 CSU). Powód był zobowiązany do spłaty całości wynikającego z umowy zadłużenia w terminie

do dnia 01 lutego 2028 r. (§ 7 ust. 1 CSU). Spłata pożyczki następowała w ratach kapitałowo-odsetkowych annuitetowych (§ 7 ust. 3 CSU). Spłata kredytu miała następować ze środków pieniężnych pobieranych z rachunku nr (...) (§ 7 ust. 4 CSU).

W § 11 ust. 2 CSU zawierającym oświadczenia kredytobiorcy znalazło

się oświadczenie, że kredytobiorca został poinformowany, iż ponosi ryzyko zmiany kursów waluty polegające na wzroście wysokości zadłużenia z tytułu kredytu oraz wysokości rat kredytu wyrażonych w polskiej przy wzroście kursów waluty kredytu oraz stopy procentowej polegające na wzroście raty spłaty przy wzroście stawki referencyjnej.

/dowód: część szczegółowa umowy kredytu nr (...) (...), k. 21 – 25/

Zgodnie z postanowieniami części ogólnej umowy kredyt był wypłacany w walucie wymiennej na finansowanie zobowiązań Kredytobiorcy poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz w przypadku zaciągnięcia kredytu na spłatę kredytu walutowego (§ 4 ust. 1 pkt 1 COU). Kredyt był wypłacany w walucie polskiej na finansowanie zobowiązań w Rzeczypospolitej Polskiej (§ 4 ust. 1 pkt 2 COU). W przypadku wypłaty kredytu

albo transzy w walucie polskiej, stosowało się kurs kupna dla dewiz obowiązujący w (...) S.A. w dniu realizacji zlecenia płatniczego, według aktualnej tabeli kursów (§ 4 ust. 2 COU). Tabelą kursów jest tabela kursów (...) S.A. obowiązująca w chwili dokonywania przez (...) S.A. określonych w umowie przeliczeń kursowych, dostępna w (...) S.A. oraz na stronie internetowej (...) S.A. (§ 1 ust. 1 pkt 14 COU). Spłata zadłużenia Kredytobiorcy z tytułu kredytu i odsetek następuje w drodze potrącenia przez (...) SA wierzytelności pieniężnych z tytułu udzielonego kredytu z wierzytelnościami pieniężnymi Kredytobiorcy z tytułu środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku ROR, rachunku walutowym, rachunku technicznym prowadzonym przez (...) S.A. (ust. 1 § 22) Kredytobiorca wyraża zgodę na potrącenie o którym mowa w ust. 1. Potrącenie którym mowa w ust. 1 będzie dokonywane w terminie o którym mowa w § 7 ust. 5 CSU, w wysokości wynikającej z zawiadomienia (§ 21 ust. 1-3 COU). W przypadku dokonywania spłat zadłużenia kredytobiorcy z rachunku rozliczeniowo – oszczędnościowego (dalej również jako ROR), rachunku walutowego lub rachunku technicznego, kredytobiorca jest zobowiązany do zapewnienia w pierwszym dniu każdego miesiąca, tj. w dniu spłaty raty kredytu, środków pieniężnych w wysokości co najmniej równej racie spłaty kredytu (§ 22 ust. 1 COU). W przypadku dokonywania spłat zadłużenia z ROR - środki z rachunku bankowego miały być pobierane w walucie polskiej w wysokości stanowiącej równowartość kwoty kredytu lub raty spłaty kredytu w walucie wymiennej, w której udzielony jest kredyt, przy zastosowaniu kursu sprzedaży dla dewiz, obowiązującego w (...) S.A. w pierwszym dniu każdego miesiąca, tj. w dniu spłaty raty kredytu (§ 22 ust. 2 pkt 1 COU) .

Przy tym przez rachunek techniczny rozumiano rachunek bankowy prowadzony w walucie kredytu należący do kredytobiorcy (§ 1 ust. 1 pkt 9 COU), zaś przez rachunek walutowy- rachunek bankowy na którym są gromadzone środki pieniężne w walutach wymiennych płatne na żądanie, należący do kredytobiorcy (§ 1 ust. 1 pkt 10 COU), natomiast przez ROR rozumiano rachunek oszczędnościowo- rozliczeniowy należący do kredytobiorcy (§ 1 ust. 1 pkt 11 COU).

/dowód: część ogólna umowy kredytu nr (...) (...), k. 26 – 37/

Harmonogramy spłat kredytu wskazywały na kwoty w walucie CHF.

(dowód: harmonogram k. 5868)

W dniu 25 lutego 2008 roku zawarte zostały umowy przelewu wierzytelności przysługujących powodowi na rzecz pozwanego Banku celem zabezpieczenia wierzytelności Banku wynikającej z umowy kredytu mieszkaniowego (...). Wskazano w nich, że wierzytelności te wynikają z umów najmu:

- nieruchomości przy ul. (...) w G. względem najemcy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G.;
- nieruchomości przy ul. (...) w G. względem najemcy Firmy Handlowo Produkcyjnej (...) M. K. (3);
- nieruchomości przy ul. (...) w G. wobec najemcy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł.;
- nieruchomości przy ul. (...) w G. wobec najemcy (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ł..

/dowód: umowy o przelew wierzytelności, k. 164 – 175/.

W dniu 04 kwietnia 2008 roku pozwany Bank zawarł z powodem aneks do przedmiotowej umowy kredytu. Marżę kredytu obniżono z 2,7 p.p. na 1,8 p.p. wprowadzając jednocześnie adekwatne zmiany w umowie. Nadto, wskazano, że w dniu sporządzenia aneksu oprocentowanie kredytu w stosunku rocznym wynosi 4,55 p.p.

/dowód: aneks nr (...), k. 163/.

W dniu 26 listopada 2011 roku pozwany poinformował osoby spłacające kredyty walutowe o wejściu w życie ustawy „antyspreadowej”, która ma zastosowanie do kredytów walutowych oraz możliwości zawarcia przez klientów spłacających kredyty w walucie polskiej zawarcia aneksu do umowy kredytu. W przypadku klientów korzystających z walutowych kredytów mieszkaniowych i konsumpcyjnych – Bank miał otworzyć bezpłatny rachunek walutowy do obsługi kredytu, który klienci zasililiby wpłatami gotówkowymi lub przelewem, a z którego ro rachunku Bank pobierałby środki pieniężne na spłatę rat.

/dowód: informacja dla osób spłacających kredyty walutowe, k. 176/

W dniu 18 marca 2014 roku pomiędzy pozwanym Bankiem a powodem zawarta została umowa ugody, której przedmiotem było określenie nowych warunków spłaty zadłużenia z tytułu przedmiotowej umowy kredytu hipotecznego (§ 1 ust. 1). Stan zadłużenia na dzień 06 marca 2014 roku wynosił 1.284.287,91 CHF i został on objęty przedmiotową ugodą (§ 1 ust.3). Powód uznał w całości zadłużenie wobec Banku (...) S.A. we wskazanej powyżej kwocie i zobowiązał się do jego spłaty w sposób określony w ugodzie (§ 1 ust. 5). Uгода została zawarta na okres 167 miesięcy (§ 1 ust. 6). Całkowita kwota do zapłaty przez powoda wynosiła 1.463.305,71 CHF (§ 2 ust. 1)

/dowód: umowa ugody nr 230/2014 z 19.03.2014 roku, k. 38 – 42, 133 - 135/.

W dniu 08 kwietnia 2014 roku T. Z. jako Asystentka Właściciela (...) (...) Spółka Jawna skierowała do pozwanego Banku wiadomość mailową, w której zwróciła się o wystawienie zaświadczenia o niezaleganiu przez M. K. (1) w kredycie mieszkaniowym (...).

/dowód: wiadomość mailowa z dnia 08.04.2014 roku, k. 114/.

W dniu 14 marca 2016 roku pomiędzy pozwanym Bankiem a powodem zawarta została kolejna umowa ugody, której przedmiotem było określenie nowych warunków spłaty zadłużenia z tytułu przedmiotowej umowy kredytu hipotecznego (§ 1 ust. 1). Stan zadłużenia na dzień 07 marca 2016 roku wynosił 1.214.725,79 CHF i został on objęty przedmiotową ugodą (§ 1 ust.3). Powód uznał w całości zadłużenie wobec Banku (...) S.A.

we wskazanej powyżej kwocie i zobowiązał się do jego spłaty w sposób określony w ugodzie (§ 1 ust. 5). Ugoda została zawarta na okres 252 miesięcy (§ 1 ust. 6). Całkowita kwota do zapłaty przez powoda wynosiła 1. 322.219,57 CHF (§ 2 ust. 1)

/dowód: umowa ugody z 14.03.2016 roku, k. 48 – 53, 136-138/.

Na dzień 10 lutego 2017 roku zadłużenie powoda z tytułu przedmiotowej umowy kredytu hipotecznego wynosiło 1.666.316,53 CHF, tj. 4.841.263,28 PLN przy kursie sprzedaży dewiz z dnia 10 lutego 2017 roku w wysokości 4,1509.

/dowód: zaświadczenie z dnia 10.02.2017 roku, k. 64, zestawienie spłaconych rat odsetkowo – kapitałowych i innych kosztów w okresie od 01.04.2008 roku do 21.02.2017 roku, k. 65 – 68/.

W dniu 20 sierpnia 2010 roku Bank zwrócił M. K. (1) w wyniku korekty zapadalnych rat odsetkowych kwotę 31468,34 zł.

M. K. (1) spłacił całość kwoty udzielonego kredytu określonego w ugodzie z dnia 14 marca 2016 roku w wysokości 1132521,84 CHF bezpośrednio we frankach szwajcarskich w formie jednorazowej wpłaty w dniu 21 lutego 2017 roku.

/dowód: zaświadczenie o spłatach kredytu z 10 lutego 2017 roku k. 64-68/

Pod adresem (...) w G. znajduje się obecnie salon autoryzowanego dealera marki (...) Sp. z o.o. Wspólnikiem spółki jest J. K. (1).

/dowód: wydruk ze strony internetowej salonu (...) sp. z o.o., k. 115 – 121, wydruk z KRS dla spółki (...) sp. z o.o., k. 122 – 127/.

Stan faktyczny w powyższym kształcie Sąd ustalił w oparciu o przedłożone do akt sprawy dokumenty, których wiarygodność nie wzbudziła wątpliwości Sądu a także ich prawdziwości nie kwestionowały strony postępowania. Dokumenty te zostały dopuszczone jako dowody niezbędne do ustalenia stanu faktycznego. Zgodnie bowiem z treścią art. 227 k.p.c. przedmiotem dowodu mogą być tylko fakty mające istotne znaczenie dla sprawy. Jednocześnie, zgodnie z art. 229 k.p.c. nie wymagają dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości. Milczenie strony co do konkretnych okoliczności faktycznych może być przy tym uznane za ich przyznanie, o ile na taki wniosek wskazuje wynik całej rozprawy (art. 230 k.p.c.).

Należy wskazać, że Sąd nie jest obowiązany do ustalenia z urzędu prawdziwego stanu faktycznego, może poprzestać wyłącznie na rozstrzygnięciu, czy przedstawione przez stronę dowody są dostateczne dla przyjęcia za prawdziwe jej twierdzeń co do faktów. Sąd ocenił wiarygodność i moc dowodów w warunkach niezawisłości, wedle własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, stosownie do treści art. 233 § 1 k.p.c.

Pozwany pismem z dnia 12 grudnia 2018 roku, które złożył na rozprawie w dniu 12 grudnia 2018 roku cofnął wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka J. L., uzasadniając, że podpisał on jedynie umowę jako pełnomocnik Banku. Pozwany wniósł jednocześnie o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków: B. K. oraz B. D., które były doradczyniami powoda przed zawarciem umowy /pismo, k. 261/

Na rozprawie w dniu 12 grudnia 2018 roku Sąd jednak pominął wnioski dowodowe strony pozwanej, w tym wniosek strony pozwanej o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadków: B. K. oraz B. D. jako pozostające bez znaczenia dla rozpoznania sprawy. Dołączone do akt sprawy dokumenty były bowiem dla Sądu wystarczające do ustalenia stanu faktycznego stanowiącego podstawę wyrokowania, zeznania świadków nie wniosłyby do sprawy informacji, które mogłyby wpłynąć na jej rozstrzygnięcie, mając na uwadze treść dokumentów.

Sąd pominął także dowód z zeznań powoda, który zawiadomiony prawidłowo o terminie rozprawy i zobowiązany do osobistego stawiennictwa celem przesłuchania pod rygorem pominięcia nie stawił się podczas rozprawy w dniu 12 grudnia 2018 roku. Podkreślenia wymaga, iż strona powodowa – w imieniu której działał profesjonalny pełnomocnik

– na rozprawie w dniu 12 grudnia 2018 roku w jakikolwiek sposób nie usprawiedliwiła nieobecności powoda na terminie rozprawy, wskazując, iż sam pełnomocnik od sierpnia 2018 roku kontaktu z powodem nie posiada i nie zna przyczyny jego niestawiennictwa na rozprawie. Co istotne również między rozprawą 12 grudnia 2018 roku a terminem publikacji wyroku w niniejszej sprawie do akt sprawy nie wpłynął jakikolwiek dowód usprawiedliwiający nieobecność powoda na terminie rozprawy 12 grudnia 2018 roku.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, iż wobec treści dokumentów załączonych do pozwu oraz odpowiedzi na pozew, z których wynikało, że powód w dacie zawarcia umowy kredytu prowadził działalność gospodarczą także w zakresie wynajmu nieruchomości, a środki z umowy kredytu z 11 lutego 2008 roku miały służyć i faktycznie posłużyły sfinansowaniu zakupu dwóch nieruchomości przeznaczonych na cele ich wynajmu, co przeczyło statusowi powoda jako konsumenta, w efekcie fakt uchylenia się przez powoda od złożenia zeznań w niniejszej sprawie został oceniony przez Sąd zgodnie z art. 233 § 2 k.p.c. W ocenie Sądu w świetle odmowy złożenia zeznań przez powoda, co wynikało z jego niestawiennictwa na wezwanie Sądu, uznać należało za prawdziwe i niepodważone okoliczności faktyczne podniesione przez stronę pozwaną w odpowiedzi na pozew a potwierdzone załączonymi przez nią dokumentami wykazującymi, że powód umowę kredytu zawarł jako przedsiębiorca.

W niniejszej sprawie nie było także konieczności przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu ekonomii ze specjalnością w zakresie bankowości na okoliczności wskazane w punkcie 9 podpunktach a – e odpowiedzi na pozew, co zadecydowało o pominięciu również tego wniosku dowodowego jako nieprzydatnego dla rozstrzygnięcia sprawy, a to z powodu generalnie ujmując braku uznania tak nieważności jak i braku podstaw do badania i stwierdzenia abuzywności postanowień umowy łączącej strony.

W tym miejscu wskazania wymaga, iż Sąd nie stwierdził podstaw do wydania na rozprawie 12 grudnia 2018 roku postanowienia o zezwoleniu stronie powodowej na złożenie dalszego pisma przygotowawczego, w którym mogłaby ustosunkować się do odpowiedzi na pozew i określić w tym celu dalszego terminu, co skutkowało odroczeniem terminu rozprawy z dnia 12 grudnia 2018 roku. Wskazać należy, iż odpowiedź na pozew z dnia 21 grudnia 2017 roku wpłynęła do akt sprawy w dniu 03 stycznia 2018 roku z oświadczeniem o nadaniu jej odpisu pełnomocnikowi strony powodowej. Otrzymała odpis odpowiedzi na pozew pełnomocnik powoda nie kwestionował, w efekcie biorąc pod uwagę datę wpływu odpowiedzi na pozew do akt sprawy wywieść należało, że również w styczniu 2018 roku odpis odpowiedzi na pozew strona powodowa otrzymała. W konsekwencji dysponowała ona wystarczającym – niemal rocznym czasem na złożenie wniosku o zezwolenie na złożenie dalszego pisma przygotowawczego i na ustosunkowanie się na piśmie lub na przygotowanie się do zajęcia ustnego stanowiska na rozprawie w dniu 12 grudnia 2018 roku zawierającego odniesienie się do twierdzeń zawartych w odpowiedzi na pozew. Tymczasem pełnomocnik powoda na wyraźne zapytanie do niego skierowane przez Przewodniczącą na terminie rozprawy 12 grudnia 2018 roku wskazał, iż nie jest w stanie ustosunkować się do twierdzeń zawartych w odpowiedzi na pozew, w tym w szczególności dotyczących braku statusu konsumenta po stronie powoda. W ocenie Sądu zezwolenie stronie powodowej na złożenie dalszego pisma przygotowawczego prowadziłoby do nieuprawnionego i niezasadnego przedłużenia postępowania w niniejszej sprawie sankcjonując niczym nieusprawiedliwioną beczynność, brak przygotowania do rozprawy strony powodowej reprezentowanej przez profesjonalnego pełnomocnika.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo, jako bezzasadne podlegało oddaleniu w całości.

W okolicznościach niniejszej sprawy bezsporny był fakt zawarcia przez strony w dniu 11 lutego 2008 roku umowy kredytu hipotecznego Kredyt mieszkaniowy (...).

Powód wywodził na uzasadnienie poddanego pod osąd roszczenia, że umowa ta była nieważna w oparciu o art. 58 § 1 k.c. wskazując na sprzeczność jej postanowień z treścią art. 69 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 353¹ k.c. oraz art. 358¹ § 2 i 5 k.c.

Podstawę prawną zaś wywiedzonego roszczenia stanowić miała dyspozycja art. 410 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c. Strona powodowa zmierzała bowiem do wykazania, iż świadczenie pobrane przez stronę pozwaną od powoda jest tzw. świadczeniem nienależnym, czego konsekwencją było powstanie zobowiązania po stronie pozwanego Banku do jego zwrotu. Zgodnie z treścią art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Natomiast zgodnie z przepisem art. 410 k.c. przepis ten stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego. Definicję świadczenia nienależnego ustawodawca zawarł w treści § 2 przywołanego przepisu, z mocy którego świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

Mając na względzie materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie oraz poczynione na jego podstawie ustalenia faktyczne, Sąd uznał, że brak było podstaw do stwierdzenia, iż kwota objęta pozwem została nienależnie uiszczona przez powoda- pobrana przez pozwaną, a tym samym do żądania jej zwrotu na podstawie ww. przepisów za zasadne.

W ocenie Sądu nie sposób było bowiem uznać, by umowa kredytu hipotecznego Kredyt mieszkaniowy (...) zawarta między stronami w dniu 11 lutego 2008 roku była nieważna z mocy art. 58 § 1 k.c.

Zgodnie z art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy.

Powód wskazywał, że kredyt został w rzeczywistości udzielony mu w walucie polskiej a jedynie wyrażony (przewalutowany) we frankach szwajcarskich, o czym świadczyć miał fakt wypłaty kredytu w walucie polskiej i spłaty w tejże walucie. W ocenie powoda nie sposób zatem przyjąć, by uzyskany przez niego kredyt był kredytem walutowym. Z tego faktu wywiódł wniosek, że w treści stosunku prawnego nie oznaczono kwoty kredytu, co narusza art. 69 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 prawa bankowego.

Stanowisko powoda ocenić należało jako bezzasadne.

Stosownie do art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (Dz. U. 1997, Nr 140, poz. 939), w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia umowy z dnia 11 lutego 2008 roku, przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Z mocy art. 69 ust. 2 cytowanej ustawy Umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności:

- 1) strony umowy,
- 2) kwotę i walutę kredytu,
- 3) cel, na który kredyt został udzielony,
- 4) zasady i termin spłaty kredytu,
- 5) wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany,
- 6) sposób zabezpieczenia spłaty kredytu,

- 7) zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu,
- 8) terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych,
- 9) wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje,
- 10) warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

W ocenie Sądu postanowienia analizowanej umowy kredytu nie naruszały dyspozycji art. 69 ust. 1 i 2 pkt 2 umowy Prawo Bankowe.

A mianowicie w § 2 ust. 1 umowy kredytu jednoznacznie wskazano, że kredyt udzielony jest w walucie szwajcarskiej i określono dokładną kwotę świadczenia w tej właśnie walucie -1.641.287,50 CHF. Uznać należało, że przedmiotowy kredyt był „czysto” walutowy, tj. zaciągnięty w walucie obcej, a jej przeliczenie na walutę polską kwoty udzielonego kredytu miało jedynie charakter techniczny, związane było bowiem z wybranym przez powoda sposobem wypłaty kwoty pożyczki i jej spłaty – tj. przy wykorzystaniu rachunku bankowego prowadzonego w walucie polskiej, a nie rachunku dewizowego.

To, że wypłata środków wynikających z umowy kredytu nastąpiła po przewalutowaniu z franków na złotówki w walucie polskiej stanowiło wykonanie postanowień umowy łączącej strony - w części ogólnej umowy wskazano, że kredyt jest wypłacany w walucie wymiennej na finansowanie zobowiązań Kredytobiorcy poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz w przypadku zaciągnięcia kredytu na spłatę kredytu walutowego (§ 4 ust. 1 pkt 1 COU). Kredyt był wypłacany w walucie polskiej na finansowanie zobowiązań w Rzeczypospolitej Polskiej (§ 4 ust. 1 pkt 2 COU)

Zgodnie zaś z postanowieniami umowy kredytu wypłata nastąpiła w całości na rachunek zbywcy nieruchomości w walucie polskiej (§ 6 CSU i umowa przedwstępna k. 111-113) celem pokrycia ceny nabycia określonej w złotówkach.

W praktyce taki kredyt walutowy określa się mianem denominowanego w walucie obcej, czyli gdy udzielony jest w walucie obcej a wypłacony w polskiej.

Zauważenia przy tym wymaga, iż kredyt denominowany do waluty obcej charakteryzuje się właśnie tym, że kwota kredytu w umowie kredytowej wyrażana jest w walucie obcej (walucie kredytu), wypłata kwoty kredytu następuje po kursie waluty z dnia jego uruchomienia, przy czym bank wypłaca kwotę w walucie polskiej lub w walucie obcej, spłata kredytu może następować bezpośrednio w walucie kredytu lub w walucie krajowej, przy czym kwota płatności ustalana jest jako równowartość w złotych polskich kwoty raty określonej w harmonogramie w oryginalnej walucie kredytu – w tym wypadku w CHF- zaś do przeliczenia raty spłaty kredytu bank wykorzystywał zgodnie z postanowieniami umowy kurs sprzedaży dewiz z publikowanej przez siebie tabeli kursowej. Taki kredyt powód zaciągnął i świadomie zgodził się na jego warunki.

W ocenie Sądu zawarcie umowy kredytu denominowanego do waluty obcej było i jest dopuszczalne na gruncie art. 353¹ k.c. Nie budzi zatem wątpliwości, że walutą kredytu były franki szwajcarskie, a powodowi znana była kwota wysokości zobowiązania wyrażonego w tej walucie. Kwotę we frankach powód otrzymał i taką kwotę wyrażoną w walucie CHF, powiększoną o odsetki zobowiązał się spłacić kredytodawcy. Co istotne przy tym również harmonogram spłat kredytu wskazywał na raty w walucie CHF.

Podzielić należało w tym względzie argumentację zaprezentowaną przez stronę powodową a znajdującą oparcie w stanowisku prezentowanym w judykaturze, iż dopuszczalne jest zaciągnięcie zobowiązania w walucie obcej z równoczesnym zastrzeżeniem, że wypłata i spłata kredytu (pożyczki) będzie dokonywana w pieniądzu krajowym; zastrzeżenie takie dotyczy wyłącznie sposobu wykonania zobowiązania, przez co nie powoduje zmiany waluty wierzytelności. (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 2011 r., IV CSK 377/10, z dnia 29 kwietnia 2015 r., V CSK 445/14, z dnia 14 lipca 2017 roku II CSK 3803/16)

Wskazania przy tym wymaga o walutowym – frankowym - charakterze kredytu świadczy również fakt ustanowienia zabezpieczeń w postaci hipotek w kwocie wyrażonej w walucie CHF, co wynikało z treści postanowień § 3 CSU. Przy tym jak wynikało z art. 68 ustawy z 06 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece według stanu na chwilę zawarcia analizowanej umowy hipoteka zabezpiecza jedynie wierzytelności pieniężne i może być wyrażona tylko w oznaczonej sumie pieniężnej. Jeżeli wierzytelność zgodnie z prawem została wyrażona w innym pieniądzu niż pieniądź polski, hipotekę wyraża się w tym innym pieniądzu. (v. również Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 25 marca 2011 r. IV CSK 377/10, Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 29 kwietnia 2015 r., V CSK 445/14, Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach - I Wydział Cywilny z dnia 30 maja 2018 r. I ACa 1233/17).

Podkreślenia wymaga, że kredytu denominowanego w walucie obcej nie należy mylić nie tylko z kredytem denominowanym do waluty obcej ale również z zupełnie odmiennym rodzajem kredytu w postaci kredytu od indeksowanego kursem waluty obcej, w którym walutą kredytu jest złoty polski a jedynie w umowie przewidziana jest jego indeksacja kursem waluty obcej. Stanowisko strony powodowej, że analizowany kredyt był umową kredytu w walucie złotych polskich a wartość kredytu w CHF stanowiła wyłącznie klauzulę waloryzacyjną jest nieuzasadnione.

W świetle powyższych rozważań uznać należało za nie przystający do realiów niniejszej sprawy całokształt twierdzeń powoda dokonanych na tle art. 358¹ § 2 k.c. zgodnie z którym strony mogą zastrzec w umowie, że wysokość świadczenia pieniężnego zostanie ustalona według innego niż pieniądź miernika wartości w zw. z § 5 tego artykułu, a mogącego mieć ewentualnie zastosowanie do kredytów indeksowanych do waluty obcej, lecz nie do kredytów denominowanych w walucie obcej. Postanowienia analizowanej umowy z dyspozycją tego przepisu nie były sprzeczne, nie sposób było bowiem uznać, by świadczenie pieniężne pozwanego do wypłaty kredytu jak i świadczenie powoda do spłaty kredytu, które jednoznacznie i niespornie wyrażone były w walucie CHF, było ustalane w wyniku waloryzacji poprzez odniesienie do innego niż pieniądź miernika (w tym do waluty obcej). Kwota kredytu określona została, co należy powtórzyć ponownie, w ściśle określonej wysokości w walucie CHF i w ocenie Sądu próżno w analizowanej umowie poszukiwać klauzuli waloryzacyjnej, istnienie której wywodził powód.

Wreszcie nadmienić należy, choć strona powodowa argumentacji w tym zakresie nie powołała, jednak przy uwzględnieniu, że nieważność Sąd bada z urzędu, iż analizowana umowa nie była sprzeczna z przepisami prawa dewizowego z zasadą walutowości wyrażoną w art. 358 k.c.

Przepis art. 358 k.c., w brzmieniu obowiązującym w chwili zawarcia przez strony spornej umowy, stanowił, iż z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, zobowiązania pieniężne na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej mogą być wyrażone tylko w pieniądzu polskim.

Uregulowanie to statuujące tzw. zasadę walutowości powodowało, że każde zobowiązanie pieniężne powinno było być wyrażone w walucie polskiej, z wyjątkiem tych zobowiązań, dla których odmienną regulację wprowadzały ustawy szczególne. Ustawą wprowadzającą takie regulacje była przede wszystkim ustawa z dnia 27 lipca 2002 roku Prawo dewizowe (Dz.U. Nr 141, poz. 1178), która przewidywała w dacie zawarcia umowy łączącej strony zasadę swobody dewizowej. Zgodnie z art. 3 ust. 1 tej ustawy w obrocie dewizowym wszystko, co nie jest wyraźnie zakazane ustawowo, jest dozwolone. Ustawa ta w zakresie obrotu między rezydentami (osobami fizycznymi mające miejsce zamieszkania w kraju oraz osobami prawnymi mającymi siedzibę w kraju) wprowadza ograniczenia jedynie co do dokonywania rozliczeń w walutach obcych (art. 9 pkt 15). Ustawa ta nie wprowadza natomiast jakichkolwiek ograniczeń w ustalaniu zobowiązań w innej walucie niż waluta polska. W świetle zasady swobody dewizowej pozwala to przyjąć, że rezydenci, działając w kraju, mają swobodę w wyrażeniu zobowiązań pieniężnych w walucie obcej. Pogląd ten znajduje pełne potwierdzenie w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2004 roku (III CZP 10/04, Legalis nr 62291), wydanej co prawda na gruncie art. 4 ust. 2 poprzednio obowiązującej ustawy Prawo dewizowe z dnia 2 grudnia 1994 roku (Dz.U. Nr 136, poz. 703), którego treść odpowiada jednak treści art. 3 ust. 1 ustawy obecnie obowiązującej.

Zdaniem Sądu analizowana umowa podlegała wyłączeniu spod zasady walutowości przewidzianej przez art. 358 § 1 k.c. Już samo ustalenie przez strony zobowiązania w walucie innej niż polska, mianowicie we franku szwajcarskim,

powodowało bowiem, iż do łączącego ich stosunku prawnego znajdowała pełne zastosowanie zasada swobody dewizowej, gwarantowana rzeczoną ustawą Prawo dewizowe. Potwierdza to ponadto definicja obrotu wartościami dewizowymi w kraju zawarta w art. 2 ust. 1 pkt 18 tejże ustawy, która stanowi, że obrotem takim jest już samo zawarcie umowy powodującej lub jedynie mogącej powodować dokonywanie w kraju rozliczeń w walutach obcych.

Niezależnie od powyższego podkreślić należy, iż ustawowy wyjątek, o którym mowa w art. 358 k.c. w brzmieniu obowiązującym w 2008 roku, wynikał także z przepisu art. 69 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe, który przewidywał i nadal przewiduje pośrednio możliwość udzielania przez banki kredytu w walucie innej niż polska.

Wreszcie wskazania wymaga, iż nie sposób było uznać by umowa ta była nieważna z innych przyczyn- w tym by można było nieważność wywieść z dyspozycji art. 58 § 3 k.p.c.

Podkreślić należy, że powszechnie wiadomym faktem jest zmienność kursów walut, która jest trudna do przewidzenia w perspektywie długoletniej - zwłaszcza biorąc pod uwagę, iż umowa zakładała spłatę kredytu hipotecznego do 2028 roku. Powód oświadczył pisemnie, że ma pełną świadomość ryzyka związanego z kredytami zaciąganyymi w walucie wymiennej. Powód oświadczył, że został poinformowany o ryzyku zmiany stóp procentowych polegającym na to, że w przypadku wzrostu stawki referencyjnej podwyższeniu ulega oprocentowanie kredytu, które spowoduje wzrost raty spłaty. Powód oświadczył także, że został poinformowany, że w przypadku wypłaty kredytu udzielonego w walucie wymiennej w rozliczeniach między klientami a (...) S.A. w obrocie dewizowym stosuje się ustalone przez (...) S.A. kursy walut obcych w złotych (kursy walut zamieszczane są w Tabeli kursów (...) S.A. Powód oświadczył, że poniesie ryzyko zmiany kursów walutowych oraz zmiany stóp procentowych.

Okoliczność notoryjną stanowi fakt, że w pierwszej połowie- do września 2008 roku kurs franka szwajcarskiego był stabilny i opłacalne było zaciągnięcie zobowiązania w tej walucie, przy założeniu że na takim poziomie się utrzyma. Co istotne, powód spełniał warunki do uzyskania kredytu w walucie polskiej i obcej. Samodzielnie podjął decyzję o wyborze walutowego kredytu, mając w ocenie Sądu pełną świadomość co do skutków takiej decyzji. Brak jest także dowodu na to, by pracownicy pozwanego informowali powoda, że kredyt jest de facto kredytem złotówkowym.

Do powoda jako przedsiębiorcy, który to status zostanie poniżej szczegółowo uzasadniony, winno stosować się podwyższony miernik staranności jaka winna mu towarzyszyć przy zawieraniu rzeczonyj umowy, a zatem nie sposób uznać, że nie zdawał on sobie skutków tak z ryzyka walutowego, z jakim wiązać będzie się zawarcie umowy w walucie obcej. Co więcej powód miał możliwość – co wynika z COU dokonywania spłat kredytu od chwili zawarcia umowy w walucie obcej- z możliwości takiej jednak nie skorzystał, decydując się na spłatę w walucie PLN licząc się z tym, iż wpłacona przez niego kwota będzie przeliczona na wymagalną w danym miesiącu ratę kredytu określoną zgodnie z harmonogramem w CHF.

Reasumując brak było podstaw, uwzględniając treść art. 58 § 1 k.c., do uznania umowy zawartej między stronami za nieważną.

Niezależnie od powyższego strona powodowa powołała się na abuzywność szeregu postanowień łączącej strony umowy, które w związku z tym nie wiążą powoda. Uszczegóławiając powód twierdził, że postanowienia umowy – § 2 CSU, § 4 ust. 1 pkt 2 COU, § 4 ust. 2 COU, § 22 ust. 2 pkt 1 COU stanowią niedozwolone klauzule umowne w rozumieniu art. 385⁽¹⁾ § 1 k.c. Powód powoływał się na abuzywność ww. postanowień wskazując, że w chwili zawierania umowy posiadał status konsumenta a postanowienia te nie zostały uzgodnione z powodem indywidualnie, kształtując przy tym jego obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszając jego interesy. W konsekwencji wyeliminowania niedozwolonych postanowień umownych przedmiotowa umowa będzie umową o świadczenie niemożliwe, co spowoduje jej nieważność w myśl art. 387 § 1 k.c.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy

(niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§ 2). Nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3). Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (§ 4).

Na podstawie art. 385² k.c., oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny.

W efekcie, aby określone postanowienie umowy mogło zostać uznane za niedozwolone postanowienie umowne, spełnione muszą zostać następujące warunki: umowa została zawarta z konsumentem, postanowienie umowy nie zostało uzgodnione indywidualnie, postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, a postanowienie nie dotyczy głównych świadczeń stron.

W niniejszej sprawie sporną okolicznością między stronami był status powoda kredytobiorcy jako konsumenta. Strona powodowa twierdziła w pozwie, że w chwili zawierania umowy posiadał on status konsumenta, natomiast pozwany Bank dowodził, że powód zawarł przedmiotową umowę kredytu w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Zgodnie z definicją zawartą w art. 22¹ k.c. za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

Zgromadzony materiał dowodowy przesądza o tym, że powód w chwili tak zawarcia umowy z dnia 11 lutego 2008 roku, jak i w okresie podpisywania aneksów do niej oraz podpisania w dniu 18 marca 2014 roku umowy ugody dotyczącej spłaty zobowiązania powoda z tytułu umowy kredytu nie posiadał statusu konsumenta. Jak wskazano we wcześniejszych rozważaniach powód nieprzerwanie od 1991 roku prowadzi działalność gospodarczą, jest wpisany w centralnej ewidencji działalności gospodarczej. Do zawieszenia prowadzonej przez niego działalności gospodarczej doszło dopiero z dniem 1 kwietnia 2017 roku, a zatem już po całkowitej spłacie zobowiązania wynikającego z umowy kredytu, co nastąpiło 21 lutego 2017 roku. Jak wynika z wpisu do CEIDG (k. 108-110) wśród wykonywanej przez powoda działalności gospodarczej wskazano kod PKD (...), który oznacza „wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi”. Niezależnie od tego w ramach (...) (...) spółka jawna- następnie pod firmą (...) spółka jawna, powód prowadził od 21 maja 2001 roku do listopada 2016 roku działalność polegającą m.in. na wynajmie nieruchomości na własny rachunek oraz zarządzaniu nieruchomościami niemieszkalnymi. Okoliczność ta znajduje potwierdzenie również we wniosku kredytowym podpisanym osobiście przez powoda, w którym wskazał on, że prowadzi on działalność gospodarczą- polega ona na (...) i ma zamiar w (...) sp. jawna, która ma być nabywcą nieruchomości, zając się wynajmem nieruchomości- nieruchomości zaś przy ul. (...) w G., na zakup których miałyby posłużyć środki z kredytu, a które są bardzo dobrą lokalizacją pod budowę budynków pod wynajem. Powód wskazał przy tym, że obecnie budynki na tych nieruchomościach są wynajmowane za około (...)zł netto i on zamierza umowy najmu przedłużyć. (c. k. 148). Co istotne

Status powoda jako przedsiębiorcy, a nie konsumenta, przy zawarciu umowy kredytu potwierdza także treść umów zawartych między stronami w dniu 25 lutego 2008 roku o przelew wierzytelności celem zabezpieczenia wierzytelności pozwanego Banku, których przedmiotem były wierzytelności przysługujące powodowi z umów najmu nieruchomości na sfinansowanie zakupu których zaciągnięte zostało zobowiązanie wynikające z analizowanej umowy kredytu.

Ponadto, mając na uwadze okoliczności towarzyszące zawarciu przedmiotowej umowy kredytu wskazać należy, że w oświadczeniach do wniosku kredytowego powód wskazał jako wnioskodawcę (...) (...) sp. j. W opisie założeń techniczno – organizacyjnych inwestycji wskazano, że lokalizacja gruntów i budynków jest w dobrej lokalizacji pod wynajem, nieruchomości te zabudowane były budynkami użytkowymi. Treść umowy przedwstępnej sprzedaży nieruchomości

i umowy kredytowej z 11 lutego 2008 roku, wprost wskazuje, że to właśnie celem sfinansowania zakupu tych nieruchomości przez (...) sp. j. powód jako ówczesnie współnik tej spółki jawnej zawarł umowę kredytu z powodem.

Z dokumentów przedłożonych przez powoda wynika przy tym jednoznacznie, że na nieruchomościach tych również po 2008 roku znajdowały się budynki użytkowe, w tym na nieruchomości przy ul. (...) w G. powstał salon samochodów marki N.. A zatem w celu związanym bezpośrednio z działalnością gospodarczą prowadzoną przez powoda osobiście jak i w ramach spółki prawa handlowego nieruchomości te zostały nabyte i wykorzystane.

Czynność prawna w postaci umowy kredytu z 11 lutego 2008 roku, a następnie czynności prawne polegające na podpisaniu aneksów do tej umowy, oraz umowy ugody dotyczącej spłaty zobowiązania z tej umowy pozostawały zatem w bezpośrednim związku z prowadzoną przez powoda działalnością gospodarczą. Zgromadzony materiał dowodowy jednoznacznie przesądzał o tym, że powód nie posiadał w chwili ich zawierania statusu konsumenta.

Powyższe ustalenie zamykało Sądowi drogę do badania pozostałych przesłanek wymienionych w art. 385¹¹² k.c. Nie sposób było zatem uznać, by tak wskazane przez powoda jak i pozostałe postanowienia umowy łączącej strony miały charakter niedozwolonych postanowień umownych i w konsekwencji by były bezskuteczne.

W konsekwencji uznać należało, że postanowienia umowy łączącej strony były ważne i skuteczne, a zatem spełnienie świadczenia przez powoda w wykonaniu postanowień tej umowy nie miało charakteru nienależnego, co prowadziło do oddalenia tak powództwa głównego jak i ewentualnego. Roszczenie ewentualne oparte było bowiem na twierdzeniu powoda, iż w miejsce abuzywnych zdaniem powoda postanowień dotyczących kursu waluty przyjętego do obliczenia wysokości kwoty kredytu udzielonej powodowi a następnie do określenia wysokości rat spłaty winien mieć zastosowanie kurs średni NBP. Wobec braku możliwości stwierdzenia bezskuteczności z uwagi na abuzywność postanowień umowy łączącej strony w tym zakresie brak było podstaw do zastosowania odmiennych od wskazanych w umowie zasad przeliczeń kwot kredytu i rat spłaty z CHF na PLN, co również powództwo ewentualne czyniło bezzasadnym.

W efekcie bez znaczenia dla rozpoznania niniejszej sprawy pozostawał zgłoszony przez stronę pozwaną zarzut przedawnienia roszczenia podobnie jak argumentacja odnosząca się do tego, iż roszczenie było niezasadne skoro spłata rat następowała przez potrącenie z rachunku powoda a potrącenia nie można uznać za świadczenie.

Z uwagi na powyższe, Sąd orzekł jak w punkcie 1. wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zgodnie z ustanowioną w tym przepisie zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Stroną przegrywającą proces w niniejszej sprawie jest powód, gdyż powództwo zostało w punkcie 1. wyroku w całości oddalone. Sąd uznał więc, że koszty procesu, które poniosła strona pozwana, powinna ponieść w całości strona powodowa. W skład kosztów tych weszły: opłaty skarbowe od udzielonych pełnomocnictw oraz koszty zastępstwa procesowego. W tym miejscu Sąd wskazać należy, że wysokość kosztów zastępstwa procesowego została w wyroku ustalona w niewłaściwej kwocie wysokości 14.400, wobec omyłkowego zastosowania § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800) w brzmieniu obowiązującym do 26 października 2016 roku, podczas, gdy wobec wniesienia pozwu w niniejszej sprawie w dniu 18 października 2017 roku zastosowanie winien mieć przepis § 2 pkt 9 cytowanego rozporządzenia w brzmieniu obowiązującym od dnia 27 października 2016 roku przewidujący stawkę minimalną 25.000 zł. Nadto zasądzeniu od powoda na rzecz pozwanego podlegała kwota 36 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa i pełnomocnictwa substytucyjnego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł jak w punkcie 2. sentencji wyroku.

SSR del. Ewa Suhecka- Bartnik

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)